

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

I. leto.

V Gorici, gruden 1880.

12. zvezek.

Božična pesem

zveličanega Jakopona iz Tódija.

Stala mati je prekrasna
Poleg jasli tako jasna,
Ko je ležkal v njih otrok;
Skozi dušo razvedreno,
Vso v veselju potopljeno,
Gre ukánja ji potók.

Veseli se svoje sreče,
Kj je ni na svetu več,
Mati božjega Sinu;
Vsa se smeja, se raduje,
In serce ji poskakuje,
Ne nagleda se sadu.

Komu duša ne bi vnela
Se, ko vidi, ko vesela
Mati božja trepeta;
Gdo se pač ne radoval bi,
Ko Marijo opaževal bi,
Ko se z Ježuškom igra?

Za človeštva zlo krivico
Mej živinice dvojico
Vidi Bogca tu stermeč,
Vidi sladko svoje dete,
Kako jokca se, o glejte!
Mraz in vboštvo že terpeč.

Vbogo dete vboga mati
Vidi v jaselcah ležati,
Ko ga moli vse nebo;
Ko z veseljem neizmernim
Nad tem hlevcem tihim, mirnim
Božji angeljci pojó.

Stal je starček tam z devico,
Ne z besedo, govorico,
Le sè sercem govori.
Tudi meni, mila mati,
Daj čutiti, daj mi znati,
Kar si tam čutila ti!

Daj, da duša bo žarela, Proti Kristu hrepenela, Da bom ljub mu jaz in drag; Sveta mati, to napravi, V serce rane mi postavi, Da v ljubezni bom junak!	O devic devica mila, Saj ne bodeš mi branila, Jaz bom Ježuščka ti vzela, Jaz bom péstoval lepó ga, Ki je rojen, da razpnó ga, Da bo smerti nas otel.
--	---

S tem detétom poželenim, Na ti slamici rojenim, Jaz terpljenje naj delim; Daj mi njemu le živeti, Dokler živel bom na sveti, Veseliti se le ž njim.	Daj s tebé se mi navžiti, Tvojga ljubčka se napiti, V sladkem rájanju stoje; Vsi v plamenu, vsi goreči, Mi počutki, vsi stermeči, V ti dotiki dervené.
--	---

Zate žar naj v meni biva, Duša dečka tega vživa, Dokler v solz dolini bom; Bodi plamen ta vesoljen, Zakaj ž njim le zadovoljen Iskal rajski si bom dom.	Daj, ta deček naj me straži, Me z besedo svojo paži, V svoji milosti derži; Ko pa vmerlo bo teló mi, Vzame dušo naj v nebó mi, Naj se ž njim tam veseli!
--	---

Pisma našega sv. očeta Frančiška.

XVI. Bratu Leonu.

Brat Leon! Tvoj brat Frančišek te pozdravlja in ti želi miř.

Tako ti pravim, sin moj, kaker mati; ker vse besede, ki sva jih govorila na potu, ob kratkem v tej besedi razlagam in svetujem. In če bo treba potlej zastran svéta k meni priti, svetujem ti tako. Na kakeršen koli način se ti zdi, da se more Gospodu Bogu dopasti in hoditi po sledu in vboštvu njegovem, storite z blagoslovom Gospoda Boga in pokorščino do mene. In če ti je treba zavoljo svoje duše, ali druge svoje tolažbe in če želiš k meni priti, Leon moj, le pridi! Pozdravljen v Kristusu.

Opomba. — To kratko priprosto pisemce, od svetega Frančiška z lastno roko pisano, hrani se ko relikvija v samostanu minoritov konventualov v Spoletu.

XVII. Gospé Jakobi de Septemsoliis.

Gospé Jakobi, služabnici najvišjega, brat Frančišek, vbožček Jezusa Kristusa, pozdravljenje in družbo svetega Duha v Gospodu Jezusu Kristusu.

Vedi, preljuba da mi je Kristus blagoslovljeni po svoji milosti razodel konec mojega življenja, ki v kratkem pride. Zatorej se podvizaj, če me hočeš najti živega, da prideš k sveti Mariji Angeljski, berž ko dobiš to pismo; zakaj če do sobote ne prideš, nemoreš me več živega najti. In prinesi sabo sukna ali raševine, da boš vanjo zavila moje truplo in voska za pogreb. Prosim tudi, da mi prinesi tistih jedi, ki si mi jih dajala, ko sem bil bolan v Rimu. —

Opomba. — To poslednje pismo sv. očeta Frančiška očevidno ni dokončano. Pri zadnjih besedah, ki jih je rekel zapisati, je svetnik oči vperl proti nebu, rekoč, da ni sila dokončavati pisma, niti pošiljati ga, ker gospa Jakoba že gre in vse reči sabo nese, katerih je želel. V resnici je kmalu nato gospa Jakoba, imenitna vdova rimska, prišla z dvema sinoma in mnogimi spremljeavci, ki so nesli sukno in veliko množino voska in tudi tistih jedi za pokrepčanje, kaker jih je želel sv. Frančišek. Menihi so jo vprašali, kako je mogla tako o pravem času priti in vse to seboj prinesiti, dasiravno ji ni bilo nič sporočeno; ona pa jim je odgovorila, da ji je bilo po noči razodeto in angej z nebes ji je naročil, naj ničesar ne pozabi, kar je bilo potrebno. Vrtar je gospo oglasil sv. Frančišku ter ga vprašal, ali jo sme pustiti v samostan; sveti Frančišek je bil namreč prepovedal ženske puščati v hiše svojega reda. Ali ta prepoved ne sme zadevati tudi te gospe, tako je odgovoril; zakaj, ker je njena hiša vedno odperta manjšim bratom, zato je po pravici, da tudi oni njej ne zapirajo svojega samostana. Pripeljali so jo torej notri ž njenima sinoma in ona je pokleknila k nogam svetnikovim in poljubljevala in se solzami močila njegove svete rane. Potem mu je stregla, s čimer ji je bilo mogoče. V sredo zjutraj je hotela domov poslati svoje ljudi, ker se je mislilo, da sveti oče ne bo še tako hitro vmerl; ali on ni pustil, rekoč, da ima le še štiri dni živeti. „Potlej“, tako je rekel, „boste pri pogrebu in nato se vernite vkup sè vsemi svojimi ljudmi“.

Povesti iz življenja sv. Frančiška in njegovih svetih tovarišev.

52. poglavje.

Brat Janez z Alvernije spozna v zamaknjenosti skrivnost svete Trojice.

Ker se je brat Janez z Alvernije popolnoma odpovedal vsakemu časnemu veselju in tolažil, in je edino le v Boga stavil vse svoje veselje in celo svoje upanje, zato mu je božja dobrotā čudovite tolažila in razodevenja podajala, posebno ob velikih Gospodovih praznikih. Ko se je torej nekedaj presveti božični praznik približeval, ob katerem je prav za gotovo od Boga po sladkem človeštvu Gospodovem tolažeb pričakoval, vlil je sv. Duh v njegovo dušo tako veliko, čezmerno gorečo ljubezen do ljubezni Kristusove, v kateri se je ponižal in našo človeško natoro ne se vzela, da se mu je v resnici zdela, kakor bi mu duša bila iz telesa iztergana in bi se žgala kakor v razbeljeni peči. Ker ni mogel več prenašati tega ognja, je strahu skoraj vmerl in je glasno vpil, ker se zaradi sv. Duha in zaradi pregoreče ljubezni ni mogel zderžati kričanja. Tisto uro mu je zraven tega neizmerno velikega ognja prišlo tudi tako terdno in gotovo upanje večnega zveličanja, da bi ga nič na svetu ne bilo primoralo misliti, da bi moral, ako bi v tem trenutku vmerl, še v vicah terpeti. Ta ljubezen je terpela dobrih šest mesecev, akoravno ni neprenehoma tako močno čutil žara, temuč le v posebnih urah dneva. V tem času je imel od Boga čudne obiskanja in tolažbe; večkrat se je zamaknil, kakor je tisti brat videl, kateri je prvi vse te reči zapisal.

Mej drugim je bil neko noč tako povzdignjen in v Boga zamaknjen, da je v njem, stvarniku, vse stvari v nebesih in na zemlji, vse njih popolnosti, rede in verste čisto na tanko spoznal. Določno je tudi videl, kako se vsaka stvar svojemu stvarniku predstavlja, in kako je Bog nad vsemi vstvarjenimi rečmi in v njih in zunaj njih in mej njimi. Spoznal je potem enega Boga v treh osebah, in tri osebe v enem Bogu, in neskončno ljubezen, katera je naredila, da je Sin božji Očetu pokoren meso na se vzel. Naposled je v tej prikazni spoznal, da je ni druge poti, po kateri bi duša k Bogu prišla in večno življenje dosegla, kakor Kristus, Gospod, kateri je pot, resnica in življenje dušam.

53. poglavje.

Brat Janez z Alvernije, ko sveto mašo bere, kakor mertev pade.

Bratu Janezu se je v molijanskem samostanu, kakor so sporočili bratje, kateri so pričujoči bili, to-le prigodilo. Ko je prvo noč po osmini svetega Lovrenca, mej osmino Marijinega vnebovzvetja z drugimi brati v cerkvi zornice odmolil in okusil sladkost božje milosti, je šel na vert, da bi premišljeval terpljenje Kristusovo in se pobožno pripravil za sveto mašo, katero je moral tisto jutro peti. Premišljeval je besede, s katerimi je bil najsvetejši zakrament ustanovljen, in neskončno ljubezen Kristusovo, kateri nas ni samo sè svojo drago kervjo odrešil, temuč nam je tudi svoje telo in svojo presveto kri v dušno jed zapustil. Pri tem premišljevanju se mu je ljubezen do sladkega zveličarja tako močno in tako prijetno množila, da njegova duša ni mogla več prenašati velike sladkosti; na glas je zaklical in kakei v dušni pijanosti je zaporedoma sam pri sebi ponavljal besede: „To je moje telo.“ Zdelo se mu je, da je pri teh besedah videl zveličarja in devico Marijo z množico angeljev, in pri teh besedah je bil od sv. Duha razsvitljen in je spoznal vse velike in svete skrivnosti tega najvišjega zakramenta.

Ko je dan napočil, je šel v cerkev s tisto pobožnostjo, s tistim strahom in s tistim govorjenjem misleč, da ga nihče ne sliši in ne vidi; bil pa je na koru neki brat v molitvi, in ta je vse videl in slišal. Ker zaradi preobilne božje milosti ni mogel svoje gorečnosti krotiti, je vedno glasno kričal. Tako je delal, dokler je bil čas sveto mašo brati, in je šel, da se k altarju pripravi. Pri sveti maši mu je vedno bolj in bolj rastla ljubezen do Kristusa in goreča pobožnost, s katero mu je bilo podeljeno vživanje Boga, nepopisljivo, katerega sam ni poznal, niti pozneje z besedami popisati mogel. Bal se je zato, da bi se ta goreča pobožnost in to vživanje Boga tako ne množilo, da bi primoran bil sè sveto mašo prenehati. Bil je v veliki zadregi in ni vedel kaj bi počel, ali bi dalje maševal, ali bi se vstavil in čakal.

Ker se mu je pa že enkrat nekaj enakega prigodilo, in je takrat Gospod njegovo gorečnost tako krotil, da je mogel dalje maševati, je tudi zdaj na Boga zaupal in z velikim strahom mašo nadaljeval. Ko je do predglasja naše ljube Gospe prišel, mu je začelo božje razsvitljevanje in prijetna sladkost ljubezni do Boga tako rasti, da je prišavši k besedam „Kvi pridie“ toliko sladkost in prijet-

nost komaj še prestajal. Ko pride naposled k spremenjenju same-mu in nad hostijo polovico besed izgovori namreč: „Hok est“, nikaker ne more nadaljevati, ampak vedno tiste besede ponavlja: „Hok est enim.“ Vzrok, zakaj ni mogel nadaljevati, je bil ta, ker je čutil pričujočnost Kristusovo, videl ga je obdanega s trumo angeljev, in njegovega veličastva ni mogel prenašati. Videl je, da Kristus ne gre v hostijo, in da se hostija ne spremeni v telo Gospodovo, dokler ne pristavi druge polovice besed, namreč: „korpūs meum“.

Ko je v takem strahu stal in nadaljevati ni mogel, približajo se altarju gvardijan in drugi bratje in mnogo posvetnih ljudi, kateri so v cerkvi pri maši bili. Sterme stoje in gledajo kaj se bratu Janezu godi. Mnogi so jokali. Naposled čez dolgo časa se je Bogu dopadlo, in brat Janez je izgovoril glasno besede: „enim korpūs meum“. V tem trenutku je izginila podoba kruha in Kristus, Gospod, se je prikazal v hostiji v svojem častitljivem človeštvu. Pokazal mu je ponižnost in ljubezen, katera ga je naklonila iz device Marije meso na se vzeti, in katera ga vsaki dan sili stopiti v roke duhovniku, kadar hostijo posveti. To je sladkost njegovega premišljevanja še bolj povišalo. Ko je zdaj sveto hostijo povzdignil in kelih posvetil, se je zameknil, in ker je bila njegova duša telesnim čutilom odmaknjena, se je njegov život zvern timer, in ako bi ga gvardijan, kateri je za njim stal, ne bil prestregel, bil bi vznak na tla padel. Prihiteli so nato vsi redovni bratje in posvetni ljudje, moški in ženske, koliker jih je v cerkvi bilo, in ga nesli kaker mertvega v zakristijo; njegov život je bil merzel in persti tako sključeni, da jih ni bilo moč ne premekniti ne stegn timer. Tako zamaknjen je ležal do tretje duhovne ure. Zgodilo pa se je to po leti.

Jaz sem bil tam pričujoč, in ker bi bil rad izvedel, kaj je Bog ž njim storil, grem precej k njemu, ko se je zdramil, in ga prosim, naj mi iz ljubezni do Boga vse pove. Ker mi je mnogo zaupal, mi pove vse po versti, in mej drugim mi je razodel, da se je pri premišljevanju pričujočega Jezusovega telesa in kervi njegovo serce tako omečilo, kaker stopljen vosek, in zdelo se mu je, da je njegovo meso brez kosti, tako da je komaj roke premikal in nad hostijo in kelihom sveti križ storil. Tudi mi je povedal, da mu je Bog, še preden je bil duhovnik, razodel, da bo pri sveti maši v omedlevico padel. Ker je pa že mnogokrat maševal in se mu kaj takega še ni primerilo, je mislil, da to razodevenje ni od

Boga prišlo. Vender pa mu je bilo okoli petdeset dni pred vnebovzetjem Marijinim, kateri praznik se je gori povedano zgodilo, od Boga razodeto, da se bo to okoli imenovanega praznika Marijinega vnebovzetja zgodilo; pa pozneje se ni več domislil tiste prikazni ali razodevenja, katero mu je bil Bog podelil.

54. poglavje.

obljuba dana vsi Jer.
sv. Frančiška

Sv. Frančišek zapoveduje bratu Leonu kamen vmivati.

Na gori Alverniji se je enkrat sv. Frančišek z bratom Leonom pogovarjal in mu je rekel: „Brat, ovčica Kristusova, vmij ta kamen z vodo!“ Brat Leon hitro sluša in vmije kamen z vodo. Sv. Frančišek mu pravi nato z velikim veseljem: „Vmij ga z vinom!“ in on to stori. „Vmij ga z oljem!“ zapove sv. Frančišek in on je tako storil. „Brat, ovčica Kristusova,“ pravi sv. Frančišek, „vmij ta kamen z balzomom!“ Brat Leon odgovori: „Oče ljubi, kako morem na tem pustem kraju balzama dobiti?“ Sv. Frančišek odgovori: „Vedi, brat, ovčica Kristusova, to je kamen, na katerem je Kristus sedel, ko se mi je nekedaj prikazal na ravno tem kraju. Zavoljo tega sem ti rekel štirikrat: vmij ga in molči! zakaj Jezus Kristus mi je štiri posebne milosti za moj red obljubil. Perva je, da bodo vsi tisti, kateri moj red iz serca ljubijo, in vsi bratje, kateri v redu stanovitni ostanejo, po milosti božji srečno vmerli. Druga je, da bodo vsi preganjavci tega reda občutljivo kaznovani. Tretja je, da nobeden hudoben človek, kateri je v svoji hudobiji terdovraten, ne bo mogel dolgo časa v tem redu ostati. Četerta je, da bo ta red do sodbe obstal.“

55. poglavje.

Sv. Frančišek se prikaže bratu Leonu.

Ko je bil sv. Frančišek že vmerl, je nekega dne brat Leon pozelel videti svojega dobrega očeta, katerega je v življenju tako priserčno ljubil. Da bi se te njegove želje dopolnile, je s postom in z molitvijo svoj život krotil in sicer bolj, kaker po navadi. Z veliko gorečnostjo je prosil Boga, naj bi mu to željo izpolnil.

Mej tako gorečo molitvijo se mu je prikazal sv. Frančišek v velikem veličastvu, s peroti, na rokah in nogah pa je imel pozlačene kremplje, kaker orli. Ko je bil brat Leon po tej prikazni popolnoma potolažen in okrepčan, pravi čude se: „Častitljivi oče moj, zakaj si se mi prikazal v tako čudni podobi?“ Sv. Frančišek mu

odgovori: „Mej drugimi milostni, katere mi je božje vsmiljenje podarilo, je tudi ta, da imam peroti, s katerimi pobožnim tega svetega reda na pomoč hitim, kadar me v svojih potrebah in težavah na pomoč kličejo, in da njihove duše, in duše mojih bratov ako rekoč leté v nebeško veselje prenašam. Tako veliki in močni pozlačeni kremplji pa so mi dani zoper hudiča, zoper preganjavce mojega reda, zoper zaveržene redovne brate, da jih s terdnimi in ostrimi kremplji zagrabim in z britkim terpljenjem kaznujem.“ K časti Kristusovi. Amen!

56. poglavje.

Brat Leon vidi v sanjah strašno prikazen.

Enkrat je videl brat Leon v prikazni božjo sodbo pripravljati. Videl je, kako so angeli s trombentami in z drugim piskalnim orodjem neizmerno veliko množico ljudi skupaj klicali na neki travnik. In na eni strani travnika je bila lestvica, vsa erdeča, katera je segala od zemlje do neba; na drugi strani travnika pa je bila druga lestvica, vsa bela, katera je segala od neba do zemlje. Na verhu te erdeče lestvice se je prikazal Kristus kaker razžaljen in grozno razserjen gospod. Sv. Frančišek je bil nekoliko klinov nižje pri Kristusu, in je šel po lestvici še bolj dolu, in je z močnim ognjenim glasom klical: „Pridite, moji bratje, pridite zaupljivo, ne bojte se, pridite, približajte se Gospodu, zakaj on vas kliče!“ Na glas in povelje sv. Frančiška so bratje prišli in so šli z velikim zaupanjem po tej erdeči lestvici gori. Vsi so šli gori, ali eden je padel s tretjega klina, drugi s četrtega, spet drugi s petega, in s časoma so vsi popadali, tako, da nobeden ni več na lestvici ostal.

Sv. Frančišku ko vsmiljenemu očetu se je milo storilo nad toliko pogubo njegovih bratov. Prosil je tedaj sodnika za svoje sinove, naj jih vsmiljeno sprejme. Kristus pa je pokazal svoje rane, katere so bile vse s kervjo oblite, in je sv. Frančišku rekel: „To so mi tvoji bratje storili!“ Po kratkem prestanku gre v molitvi nekoliko klinov nižje in pokliče brate, ki so bili padli s te erdeče lestvice. „Pridite,“ pravi, „sinovi in bratje moji, pojdite vnovič gori, zaupajte in ne izgubite serca, hitite k tej beli lestvici in pojdite gori, ker po nji boste sprejeti v nebeško kraljestvo; hitite, bratje, po mojem očetovskem podučanju k tej beli lestvici!“ Na verhu te bele lestvice se je prikazala častitljiva devica Marija, ma-

ti Jezusa Kristusa, polna krotkosti in vsmiljenja. Sprejela je te brate in brez truda so šli notri v večno kraljestvo.

K časti Kristusovi.

Amen!

O češčenju device Marije,
 brez madeža spočete,
 zlasti v frančiškanskem redu.

XI.

Osemnajsto stoletje je bilo pač mej vsemi najbolj žalostno za sveto katoliško cerkev. Napuhnjena človeška učenost se je bila razširila z Angleškega na Francosko in od tukaj še bolj zdivjana in pohujšana po ostali Evropi. Ta je prederzno tajila najprej kerščansko vero in potem kmalu tudi Boga samega in s takimi nauki okužila v kratkem vse višje stanove in pokvarila celo kraljevske rodovine. Kralji in drugi vladavci in njihovi svetovavci in pomagači so začeli silno gerdo ravnati z rimskimi papeži in, kaker so se le izmisliti mogli, jih žaliti, jim delati sitnosti in težave. Prisvojevali so si cerkvene pravice, preganjali in zatirali cerkvene redove, ropali samostane in drugo cerkveno premoženje, prepovedovali bratovščine, procesije in sploh ovirali katoliško življenje, kaker so vedeli in znali. Od leta do leta je bilo hujše in silovitiše, dokler je divjanje do verha priklopelo v grozoviti francoski revoluciji. Tedaj so se ropale, prodajale in podirale cerkve, duhovniki lovili, zapirali in morili, kaker zverina, kri je tekla v potokih, nebeškega Očeta samega bi bili vmorili, da so mogli. Namesti Boga, ki so rekli, da ga ni, so častili ti divjaki svojo pamet, ki je v resnici ni bilo, in ko podobe te svoje boginje so posajali na altarje nesramne ženske, da so jih kadili in molili. Bog je hotel prav očitno pokazati, kako daleč zabrede ljudstvo, ki njega več noče poznati. V resnici je hujše, kaker vsaki zverji rod: tega se more popolnoma prepričati, kedor bere, kaj so Francozi tišta leta počeli. Ne le da so pomorili brez števila duhovnikov, obsodili so k smerti tudi svojega pobožnega, ljubeznjivega, le preslabotnega kralja Ludovika XVI., kateremu so odsekali glavo 21. prosinca leta 1793. Nato so se spopadli mej sabo; začelo se je splošno mesarjenje; prav nihče več

29/5

ni bil varen življenja, bodisi dober ali hudoben. Da bi bilo to še nekoliko let tako naprej šlo, pomorili bi se bili do zadnjega, francoska dežela bi bila ostala prazna, gola puščava. Ali Bog se je vsmilil nesrečnega ljudstva; poslal je moža, ki je z mogočno roko red naredil v deželi, Napoleona I. Ta je sprevidel, da se brez vere ne da vladati nobeno kraljestvo; zato je leta 1800 zopet vpeljal kerščanstvo in katoliško božjo službo in začeli so se boljši časi za sveto cerkev na Francoskem.

Tudi po drugih deželah so se ob začetku našega stoletja glede svete cerkve in katoliške vere stvari zopet na bolje obernile. Zopet se je začelo tudi češčenje Matere božje Marije veselo razvijati, mirno in brez nasprotovanja. Nikjer se ni slišalo več o kregih in prepirih glede neomadežanega spočetja. Skoraj z enim glasom pa so prosili katoličani, naj se okliče za versko resnico. Tudi zdaj so bili sinovi svetega Frančiška na čelu tega splošnega gibanja. Napolitanski frančiškani so prvi prosili papeža, da bi smeli dodajati besedo „neomadežano“ v predglasju maše Marijinega spočetja in litanijam lavretanskim pristavljati klic: „Kraljica brez madeža spočeta!“ Po njihovem zgledu je ravno to prosilo obilo število škofij in redovnih skupščin ter ob enem razodevalo svoje želje glede razglasenja neomadežanega spočetja za versko resnico.

Mnogo je pripomogla k razširjanju češčenja brez madeža spočete božje matere svetinjica neomadežanega spočetja, ki jo je bil dal kovati nadškof pariški leta 1832. Bog je po njej na pripošnjo preblažene device mnogo znamenitih čudežev steril.

Tudi mali rožni venček neomadežanega spočetja se je nekaj let potem silno razširil po katoliškem svetu. Ta molitev se opira na besede, katere piše sveti Janez evangelist v skrivnem razodevanju v 12. poglavju: „Veliko znamenje se je prikazalo na nebu, žena se soncem ogernjena in mesec pod njenimi nogami in na njeni glavi krona dvanajstih zvezd.“ Razlagavci so vsi te misli, da je to podoba Matere božje in že davno se tako slika neomadežano spočetje. Davno so tudi že imeli navado verni venček dvanajstih češčenasimarij moliti v počeščenje dvanajstih skrivnostnih zvezd, ki so venčale glavo prečisti devici. Leta 1845 je to molitev nekoliko pomnožil neki pobožen kapucin bolonjske okrajine, pater Bonaventura iz Ferrare, ter tako naredil iz nje mogočen pripomoček razširjevanja pobožnosti do neomadežanega spočetja in pripravljajna na razglasenje te verske resnice. Že prej se je namreč ta rožni ven-

ček molil v trijeh odstavkih, ki je vsaki imel štiri češčenasimarije, spred očenaš in na koncu „čast bodi Očetu“ itd. Omenjeni kapucin pa je pristavil po križu pred prvim očenašem in potem za vsakim odstavkom po besedah „čast bodi Očetu“ itd. besede, katerim je bil že podeljen odpustek 100 dni: „Hvaljeno bodi sveto in neomadežano spočetje preblažene device Marije!“ Pater Bonaventura je dal svojo misel na znanje papežu Gregorju XVI., kateremu je bila po volji; odgovoril je patru po kardinalu Lambruskiniju, naj se oberne do škofov, katerim daje oblast blagoslavljati take rožne venčke. In škofje italijanski ne le da so blagoslavljali te venčke, obogatili so jih tudi z mnogimi odpustki in ni terpelo dolgo, da je imel skoraj vsaki vernik poleg paternoštra svetega Dominika tudi venček neomadežanega spočetja. Da zgodovino te molitve tukaj dokončamo, dostavljamo, da so podelili 22. rožnega cveta 1855 sveti oči Pij IX. 300 dni odpustka za vsakkrat, keder se moli, in za vsak mesec enkrat popolnoma odpustek tistim, ki ta rožni venček vsak dan molijo in v ta namen opravijo izpoved in sveto obhajilo z navadnimi molitvami za odpustke. Vsi ti odpustki se morejo darovati tudi za verne duše v vicah. Ali da se v resnici dobijo, mora se imeti, ko se moli, v rokah svoj lastni rožni venček, kateri mora blagoslovljen biti od duhovnika, ki ima za to posebno oblast, in ko je tak rožni venček enkrat blagoslovljen, ne sme se prodati, niti posoditi ali v dar dati, ker bi pri tem izgubil blagoslov. Pravico blagoslavljati te rožne venčke so podelili papež Pij IX. vsem mašnikom kapucinskega reda, generalnemu prokuratorju tega reda pa so dali oblast to pravico deliti tudi drugim svetovnim kaker redovnim mašnikom.*)

Prišli smo s tem do časov preslavnega tretjerednika papeža Pija IX., kateri so bili odločeni od Boga da slovesno izrečejo, za kar se je že stoletja prosilo, kar se je od začetka že pobožno verovalo. Pij IX. so bili od prve mladosti posebno vdani češčenju device Marije. Dvaindvajsetleten mladenič so v nevarni bolezni ro-mali v Loreto ter se tam neomadežano spočeti popolnoma posvetiti obljubili, ako jim izprosi ozdravljenje. Pobožna molitev je bila vslišana in Janez Marija Mastai-Feretti so postali ne le pobožen in goreč duhovnik, temuč tudi nevtruden pospeševavec Marijinega češčenja. Previdnost božja jih je peljala od časti do časti in jih po-

*) Duhovniki, ki bi hoteli to pravico imeti, naj se torej obernejo do omenjenega generalnega prokuratorja. Dotična pisma se adresirajo: „Rev.mo P. Procuratore Generale dei Cappuccini, Roma. Piazza Barberini.“

stavila naposled še krepkega moža na najvišji verh cerkvene oblasti.

Ena prvih skerbi njihovega papeštva je bilo slovesno oklicanje verske resnice neomadežanega spočetja. V sredi mej zmešnjavami in nevihtami leta 1848 so mislili sveti oče, kako bi zveršili to svojo najljubšo namero in že so se tudi pogovarjali in posvetovali s pobožnimi možmi o tej reči. Tu izvedo sveti oče, da imajo v frančiškanskem samostanu svetega Bonaventure na bregu Palatinu v Rimu neko pismo zveličanega Leonarda iz Porto - Mavricija, v katerem so znameniti izreki glede verske resnice neomadežanega spočetja. Zdajci si dajo to pismo prinesiti v svojo palačo Kvirinal, bero je in prepisejo z lastno roko in pošljejo pervopis sè zahvalo nazaj. Bilo je pismo o neomadežanem spočetju, ki nam je že znano.

Ali ko so sveti oče premišljevali o tem pismu, divjal je zunaj v mestu že popolni punt. Papež so morali čez malo dni skrivaj pobegniti iz Rima, 25. listopada 1848. Zatekli so se v napolitansko kraljestvo, kjer so v primorski terdnjavi Gaëti našli varno zavetje.

Tudi v pregnanstvu sveti oče niso pozabili pisma blaženega Leonarda, niti popustili svojega namena. Ravno v Gaëti so storili prvi očitni korak v tej zadevi. Pisali so 2. svečana 1849 vsem patrijarhom, primasom, nadškofom in škofom celega katoliškega kersčanstva sloveče okrožno pismo, ki se začinja z besedami „Ubi primum.“ V tem pismu dajejo na znanje, da so odločili skupščino kardinalov in izverstnih bogoslovcev, kateri imajo še enkrat natanko preiskati in prevdariti, ali bi se mogla neomadežanost Marijinega spočetja oklicati za versko resnico. Razen tega naročajo, naj tudi vsaki škof kaker hitro mogoče sporoči, kakih misli je on, njegova duhovščina in verno ljudstvo njegove škofije, ali namreč želi, da bi se oklicala ta verska resnica.

Sčasoma so prihajati začeli odgovori. Mejem so 3. malega serpana 1849 Francozi puntarjem vzeli Rim in 12. malega travna 1850 so se Pij IX. zopet vernili v svoje mesto. Skupaj je čez pet sto katoliških škofov odgovorilo na njihovo okrožno pismo in mej njimi ni bilo niti enega, ki bi bil neomadežanost Marijinega spočetja tajil, štiri sto in devetdeset pa jih je naravnost priterdilo svetemu očetu, da naj se namreč okliče za versko resnico.

Dasiravno pa je bila večina tako velikanska, vender so ravnali naslednik svetega Petra še na dalje z veliko previdnostjo ter novemu odboru bogoslovcev naložili, naj skerbno še enkrat prevdari, ali bi se smel ta nauk mej verske resnice prišteti. Novi odbor

je delal skoraj dve leti, namreč 1852 in 1853. Po tako dolgem skerbnem prevdarjanju in preiskovanju je odločil, da se neomadežanost Marijinega spočetja v resnici more in sme oklicati za razodeto resnico svete vere. To določbo so papež poterdili in potem odhodu nadalje naložili, da naj sestavi bulo ali pismo, s katerim se ima ta verska resnica ko taka naznaniti svetu.

Naposled so povabili leta 1854 v Rim tudi vse zunanje kardinale in mnoge škofe in nadškofe h poslednjemu posvetovanju o tem pismu in h prazniku slovesnega oklica, ki je imel biti 8. grudna tega leta. To poslednje posvetovanje je terjalo vkup okoli 20 ur in se je godilo v štirih sejah 20., 21., 23. in 24. listopada.

Ko je poslednji dan zazvonilo poldne, pokleknejo vsi zbrani škofje in kardinali in odmolijo angeljsko češčenje. Celo omenjeno pismo so bili že poterdili. Zdaj so imeli prevdariti le še to vprašanje, ali naj bi se omenila njihova razsodba ob enem s papeževno. Ali kar na enkrat so kaker z enim glasom zaklicali vsi: „Peter, uči naš, poterdi svoje brate!“ — klic, v katerem se je sijajno razodevala njihova vdanost do svetega očeta, naslednika svetega Petra. Vsi so bili ginjeni, edinstvo svete cerkve se še nigdar ni bila pokazala tako jasno in velikansko.

Dva dni potem, 26. listopada 1854, so šli sveti oče v slovesni procesiji v cerkev, kjer počivajo častitljivi ostanki svetega Leonarda Portomavriškega, in najveličastniši vladavec na zemlji je pokleknil tam k nogam negdanjega ponižnega sinu svetega Frančiška. Ali je bila goreča zahvala svetniku, kar so šepetale svetega očeta ustnice, ali znabiti prošnja za srečno zveršenje te imenitne zadeve, tega mi ne vemo, ali to je gotovo, da je sveti Leonard mnogo pripomogel, da se je doseglo, po čemer so pobožne duše tako dolgo in tako goreče hrepenele.*)

Naposled so sveti oče 1. grudna v skrivni seji predložili bulo kardinalom, kateri so jo enoglasno poterdili, in papež so nato odločili praznik neomadežanega spočetja, 8. grudna 1854, za slovesno razglašenje verske resnice. Tako so bile vse priprave dovršene.

Ta dan pred praznikom je bilo v Rimu oblačno in deževno vreme. Ali po noči se je vvedrilo in v jutro so se tudi oblaki razpodili in pokazalo se je lepo jasno nebo, kaker je bilo primerno tolikemu prazniku. Neštevilna množica ljudi je hitela že zgodaj v glavno cerkev svetega Petra ter napolnila vse prostore, ki niso bi-

*) P. Leonardus W., *Leben des h. Leonard von Porto Maurizio*. Innsbruck, 1869. pg. 169 sqq.

li posebej prihranjeni. Ob osmi uri so se zbrali kardinali, nadškofje, škofje in opatje v sloveči Sikstovi kapeli v vatikanski palači; sveti oče so prišli in o polu devetih so se podali v slovesnem sprevodu v cerkev svetega Petra. Grede so se pele litanije vseh svetnikov, katere so se ravno končale, ko so stopili sveti oče v cerkev. Šli so peš, ker je bila to spokorna procesija. V cerkvi so najprej pokleknili in tiho molili nekoliko časa pred kapelo presvetega rešnega telesa; potem so z jasnim rahlim glasom peli molitve, s katerimi se navadno zveršujejo litanije. Nato so peli sè zbranimi škofi in kardinali tretjo duhovno uro. Ko je bilo to končano, gredo zaporedoma kardinali, nadškofje, škofje in opati eden za drugim poklonit se svetemu očetu papežu; vsaki je pokleknil pred nje; kardinali so poljubljali rob njihovega večerničnega plašča, škofje, nadškofje in opati njihovo štolo, le izpovedniki cerkve svetega Petra, ki so prišli v mašni obleki, se jim poljubili nogo.

Nato so se sveti oče preoblekli za sveto daritev. Bilo je pač že 10 ura, ko se je začela sveta maša. Po evangeliju, ki se je pel, kaker po navadi pri papeževi veliki maši, v latinskem in nato v gerškem jeziku, nastopil je trenotek, ki so ga vsi s tolikim hrepenenjem pričakovali. Vseh oči so bile na papežev prestol obernjene; slovesna tihota je nastopila; vseh serca so se povzdigovala proti nebu. Zdaj pokleknejo pred papežev tron najstariši kardinal, najstariši nadškof, najstariši škof in nadškofa gerškega in armenskega obreda; ti so še enkrat v imenu cele svete cerkve slovesno prosili svetega očeta, naj vtešijo goreče hrepenenje vseh stoletji ter neomadežano spočetje Marije device okličejo za versko resnico. Sveti oče so z velikim veseljem sprejeli to prošnjo, ali preden se izreče nezmotljiva določba, vele, da je treba še enkrat svetega Duha poklicati na pomoč. Sveti oče nato pokleknejo sè vso zbrano duhovščino in zapoje slavno staro pesem: „O pridi, stvarnik, sveti Duh!“, katero je nadaljeval kaker z enim glasom vsa cerkev v neizrekljivem navdušenju. Vsem se je bralo na obrazu pričakovanje in gajenje, katero je zbudilo bližanje tako slovesnega, imenitnega trenotka. Ko je bilo petje končano, nastane sveta tihota. Papež se vzdignejo, primejo v roko pismo in bero določilne besede:

„K časti presvete Trojice, Očeta, Sinu in svetega Duha, z močjo oblasti Jezusa Kristusa, svetih apostelnov Petra in Pavla in naše lastne oblasti sklepamo in določujemo da je razodeta resnica, da je preblažena devica po posebni milosti možji z ozirom na zaslužnje Jezusa Kristusa, odrešenika človeškega rodu, od prvega tre-

notka svojega spočetja vsakega madeža izvirnega greha prosta ohranjena bila, in kedor te terdno stoječe resnice ne veruje, ta je izgubil vero in odpadel od edinosti svete cerkve“.

Bilo je 20 minut čez enajsto uro, ko so sveti oče izrekli to večnega spomina vredno določbo. Po celem mestu so zapeli zvonovi in kanoni so začeli germeti sè slovečega angelovega gradu. Sveti oče so bili mej branjem tako ginjeni, da so se morali dvakrat vstaviti in solze so jim kapale iz oči. Ali nato so se premagali in s pravim svetim veseljem so zapeli nadalje: „Verujem v enega Boga (Credo in unum Deum)“. Ginjenje je bilo splošno, vsem so stale solze v očeh; celo ljudje, ki so le iz radovednosti prišli, in vojaki, ki so stali notri v špaliru ali dvojeredju, niso se mogli zderžati. Po sveti maši so zapeli sveti oče v zahvalo „Te deum“; potem pa so se podali v neko stransko kapelo, kjer so podobi Materne božje brez madeža spočete venec iz dragega kamenja pripeli na glavo.*)

S tem je bila slovesnot končana. Sveti oče so šli, da bi odložili papeško cerkveno opravo. Tu se prikažejo mej zbranimi štirje menihi, frančiškanski generali, namreč general observantov in reformatov, general kapucinski, general konventualov in general tretjega reda. Pervi je deržal v roki sreberno lilijo ko znamenje večne čistosti in neomadežanosti preblažene kraljice nebeške Marije. Vsi štirje pokleknejo svetemu očetu k nogam in prvi, pater Venancij Čelanski, ko „general celega reda“ izreče s ponižnimi besedami v imenu vseh trijih redov svetega serafinskega očeta Frančiška zahvalo za novo slavo, s katero so obdali sveti oče našega reda nebeško patrono, in v spomin jim poda sreberno lilijo. Sveti oče so sprejeli vbogo darilo in solze ginjenja so jim porosile oči. Bil je to dan najlepšega zmagoslavja našega reda.**)

Kaj naj bi še povedali, kar bi ne bilo že znano našim bravcem? Kje je katoličan, kje je kristijan, ki ne bi bil slišal imena Lurd, ki ne bi vedel, koliko čudežev je tam storila poslednja leta gospa neomadežanega spočetja, koliko bolnih je tam našlo zdravje, koliko omahljivih je tam našlo vero? V resnici! Marija ni nehvaležna za visoko čast, ki ji jo je skazala sveta katoliška cerkev z razglasenjem neomadežanosti njenega spočetja. Poterdila je sama to

*) Rütjes, Leben, Wirken und Leiden Sr. Heiligkeit, des Papst-Königs Pius IX.

**) P. Venanzio da Celano, Dissertazione sul domma del concepimento immacolato. Roma 1855. pg. 84.

resnico s čudeži, ki se ne dajo ovreči. Ako bi svet le tudi se živo vero sprejel to resnico in torej Marijo primerno ljubil in častil in ljubil in molil njenega božjega sinu ter po njegovem nauku živel, potem bi bil pač tudi že tukaj tisti srečni, lépi čas, kaker je upal sveti Leonard, da bo nastopil, ko se bo Mariji ta čast skazala. Ali tako ga seveda ne bomo včakali; vere manjka, prave, žive vere!

Naposled imamo omeniti le še to, da so tudi sadanji sveti oče papež Leon XIII. s posebno določbo hoteli počastiti neomadežano spočetje Marije device. Vkazali so namreč o priliki petindvajsetletnice 30. listopada lanskega leta, da se ima zanaprej praznik 8. grudna po vsej katoliški cerkvi obhajati ko praznik prvega reda s predpraznikom in osmino. Dotlej je bil namreč svetovni duhovščini razen nekaterih škofij le praznik drugega reda, dasiravno povsod z osmino.*)

Tako sta storila dva papeža tretjega reda svetega Frančiška v oziru vere in češčenja poslednje in najvišje, kar se je moglo storiti v slavo nebeške kraljice brez madeža spočete. S tem je ta spis končan.

Hvaljeno bodi sveto in neomadežano spočetje
preblažene device Marije!

Češčenje sv. Jožefa.

ser

4. Kako naj ga častimo.

Dobro

Če si se zdaj že zares odločil sv. Jožefa posebno goreče častiti, je za te pred vsem naj važniše in naj imenitniše to le: nikar ne odlašaj; nikar se preveč ne pripravljaj na začetek dolgočasno popraševaje kaj bi, pa kako bi? Kar serčno začni, naj bolje če še danes! Če tudi precej v začetku tvoja pobožnost do sv. Jožefa ne bo še prav dolga ali zadostno odbrana, kaj to; saj si jo sčasoma lahko podaljšaš in popolniš, zakaj ogenj se sam razvname, če se le dobro podžge in če potlej potrebne kurjave ne primanjkuje.

Da tedaj postaneš prav častivec sv. Jožefa, ti ni treba nikakeršnih posebnih vmetalnosti in težavnih priprav: zadosti je, da

*) Theol. - prakt. Quartal - Schrift. 33. Jahrg. Linz 1880. pg. 860.

imaš le v sercu prav gorko ljubezen do sv. Jožefa in pa toliko spoštovanja do njega, kakor ga zasluži. Toliko je zadosti, vse drugo pride nekako samo ob sebi, n. p. takole :

1. Pravi goreči častivec se vnema za vse, kar zadeva čast sv. Jožefa. Častito in sveto mu je že ime njegovo; ko pobožno izgovarja presladki imeni Jezus in Marija, rad še spoštljivo pristavlja ime sv. Jožefa, ker je prepričan, da to ime res zasluži med vsemi svetimi imeni precej na tretjem mestu imenovano in tudi večkrat počeščeno biti. — Poleg tega se mu mej vsemi svetniškimi podobami naj bolj priljubi podoba sv. Jožefa; rad jo ima v svoji molitveni knjigi in jo pogostokrat zaupno pogleda in pobožno poljubi; tudi v izbi jo ima na steni ali pa še celo v altarčku, ki si ga je v primernem kraju napravil sv. Jožefu na čast. Preskerbí si tudi svetinjico sv. Jožefa, da jo nosi na persih. Odločil se bo znabiti sčasoma celo za pas sv. Jožefa, kakor so ga v Veroni na Laškem začeli nositi goreči častivci Jožefovi. Narejen je iz volne, da po svoji beli barvi opominja serčne čistosti, in ima 7 vozlov, da opominja 7 žalosti in 7 radosti sv. Jožefa. Zdaj je tudi drugod že prav veliko tacih, ki nosijo tak pas; ustanovila se je celo bratovščina pasu sv. Jožefa, katero so Pij IX. 1. 1860 poterdili in z mnogimi odpustki obdarili.

2. Veliko pobožnosti je, ki jih mnogi vneti častivci sv. Jožefa vsak dan, nekatere celo večkrat na dan opravljajo, n. p.

Trije zdihljeji k Jezusu,
Mariji in sv. Jožefu:

Jezus, Marija, Jožef! Vam darujem svoje serce in svojo dušo. — Jezus, Marija, Jožef! pomagajte mi v zadnjem smertnem boju. — Jezus, Marija, Jožef! naj se moja duša loči z Vami v miru! (*300 dni odpustka za vsakikrat, 100 za enega teh zdihljejev.*)

Molitev za sv. čistost:

O častitljivi sv. Jožef, oče in zavetnik devic, zvesti varih, kateremu je Bog izročil nedolžnost samo, Jezusa Kristusa in Marijo, devic devico, o prosim te in zarotujem te po Jezusu in Mariji, teh tebi tako dražih zastavah, zadobi mi milost, da se obvarujem nečistosti, in s čistim, deviškim ser-

cem služim Jezusu in Mariji, in da v njihovi službi stanovitven ostanem v popolni čistosti. Naj se zgodi tako! (300 dni po enkrat na dan. 3 febr. 1863.)

Zdihljeji k sv. Jožefu:

Sv. Jožef, naš vodnik, varuj nas in sveto cerkev! (Udje družbe vednega češčenja sv. Jožefa dobe odpustek 50 dni, kolikorkrat pobožno opravijo ta zdihljej. 27. jan. 1863.) Sv. Jožef, prijatelj najsvetejšega serca, prosi za nas! (100 dni; 3. junija 1874.)

„Memorare“ sv. Jožefa:

Spomni se, o prečisti ženin Marijin, o moj ljubeznjivi varih, sv. Jožef, da še nikoli ni bilo slišati, da bi bil kedo nepotolažen prosil tvojega varstva ali tvoje pomoči. Sè zaupanjem pridem pred te in se ti priporočim prav goreče. Ne zaverzi mojih prošenj, ti rednik mojega Zveličarja, temuč sliši in vsliši jih milostno. Amen. (300 dni na dan; 26. jun. 1862.)

Kakor od sv. cerkve poterjena molitev „Memorare sv. Jožefa“ se mnogokrat obračajo še druge Marijine molitve na sv. Jožefa n. p.

„Ave Joseph.“

Češčen si Jožef, milosti si poln; Jezus in Marija sta s teboj, blažen si mej možmi in blažen je sad tvoje neveste, Jezus. Sveti Jožef, rednik Jezusov, ženin presvete device Marije, prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smertni uri. Amen. (Poterdil kardinal Bonald 26. febr. 1868.)

„Pod tvojo pomoč“

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sv. Jožef, ženin presvete božje Porodnice! ne zaverzi naših prošenj v naših potrebah, temuč reši nas vselej od vseh nevarnosti. O častitljivi in blaženi rednik Jezusa Kristusa, naš srednik, naš besednik, naš pomočnik. Z Jezusom Kristusom, Sinom božjim in tvojim

rejencem nas spravi, Mariji, Materi božji, tvoji nevesti nas priporoči, obema nas izroči.

Prosi za nas sv. Jožef. — Da bomo vredni obljub Kristusovih.

Mašniki, ki molijo pred sv. mašo molitev: O felicem Virum itd. dobijo odpustek enega leta. (Pij VII. 23. sept. 1802.)

Nekoliko daljše vsakdanje pobožnosti v čast sv. Jožefa so še: litanije sv. Jožefa, psalmi sv. Jožefa, rožni venec sv. Jožefa, dnevnice sv. Jožefa, pobožnost sedem žalosti in sedmeregga veselja v življenju sv. Jožefa ter še mnogo drugih priporočevanj in molitev. Mej temi je posebno že dolgo v navadi pobožnost sedem žalosti in sedmeregga veselja; kedor vsak dan pobožno moli dotične molitve, ima na dan 100 dni odpustka, ob sredah 300; 19. sušca, 3. nedeljo po veliki naši in enkrat vsak mesec popolni odpustek; razen tega lahko dobijo oni, ki to pobožnost opravljajo 7 nedelj zapored kederkoli v letu, popolni odpustek za vsako teh 7 nedelj, ako opravijo izpoved, sv. obhajilo in navadno molitev za odpustke. *)

Kedor ima dobro gerlo naj z lepimi pesmami časti svojega mogočnega priprošnjika. Sploh naj vsakedo večkrat na dan misli na sv. Jožefa, naj si prizadeva njegov veličastni zgled posnemati in se mu zlasti za srečno zadnjo uro priporoča.

3. Razen teh in enacih za vsak čas primernih pobožnosti je še na izbiro mnogo takih, ki so za posebne čase odločene.

V prvi versti so prazniki sv. Jožefa, za katere se njegovi častivci že naprej pripravljajo z devetdnevnici ali tridnevnici, da jih morejo s tem večjo pobožnostjo posvečevati. Mej temi seveda jim je najčastitljiviši glavni praznik 19. sušca, pa tudi druge manjše imajo v veliki časti: 23. prosinca praznik zaroke, tretjo nedeljo po veliki noči praznik varstva sv. Jožefa; po nekaterih krajih pa praznujejo še 20. julija spomin blage smerti sv. Jožefa. Le-ti dnevi se jim zdijo imenitniši mimo drugih godov in praznikov. Če le moč sprejmejo ob teh godovih sv. Jožefa svete zakramente, se več časa v cerkvi pomudijo, zlasti

*) Vender le-tih in drugih daljših molitev in pobožnosti ne morem tukaj priobčevati; priporočamo pa molitveno knjigo, ki jo je spisal marljivi gospod Volčič posebej v čast sv. Jožefa in bo v založbi g. Gerberja zaneljivo že izešla do konca leta. — Enako toplo priporočamo vsem častivcem sv. Jožefa tudi knjigo „Sveti Jožef naš varih in pomočnik v življenju in smerti,“ ki jo je izdal ranjki gospod Janez Škofič za šmarinice leta 1867.

pred oltarjem ali podobo sv. Jožefa delj časa klečijo ter na novo izročajo in priporočajo sebe in vse svoje svojemu mogočnemu varihu; iz namena sv. Jožefa počastiti oveselijo kakega vbožca — če je lahka prilika naj raje starega moža, vbožno ženico pa revnega otroka — ter še kaj drugega dobrega storijo, kakor jim ljubezen navdaja.

Po žgledu pobožnih Marijinih otrok, kateri Marijo sicer vsak dan vendar še posebej ob sabotih častijo, izvolili so si tudi goreči častivci sv. Jožefa v tjednu en dan, ki mu ga posebej posvečujejo, namreč vsako sredo. Pa ne le to, celó še cel mesec so si odbrali, da ga vsega darujejo sv. Jožefu. To je nekakšno posnemanje, „šmarinic“. Kakor se v prelepem mesecu majniku serca dobrih kristijanov tolikanj ogrevajo za Marijino čast, tako naj bi se v nemala tudi v mesecu marcu, v katerim se glavni praznik obhaja, za njegovega prečistega ženina sv. Jožefa. Očitno se ta celomesečna pobožnost zdaj le v nekaterih krajih obhaja, zasebno pa jo opravljajo že mnogi in sicer enako, kakor šmarinice. Naredijo si doma na pripravnem kraji kak altarček, postavijo podobo sv. Jožefa vanj, jo kolikor moč lepo ozališajo, in ob gotovih časih še luč prižgejo pred to podobo; če jim je lahko mogoče, gredo vsak dan ali vsaj vsako sredo v mesecu k sv. maši in radi obiskujejo v cerkvi altar in podobo sv. Jožefa; vsak dan opravljajo gotove molitve ali pa berejo ali premišlujejo kaj lepega sv. Jožefu v čast, ter si prizadevajo njegove čednosti posnemati. Da bi se ta lepa in koristna pobožnost bolj vterdila in razširjala, so papež Pij IX. s pismom 27. apr. 1865 vsem vernikom, ki vsak dan meseca marca karkoli v čast sv. Jožefu opravljajo (pium aliquod precum ac virtutum exercitium) dodelili za vsak dan posebej 300 dni, za enkrat v mesecu pa popolni odpustek z navadnimi pogoji. Poleg tega pa so 4. febr. 1877 še dovolili, da se ravno tisti odpustki zadobijo, če kedo opravlja to pobožnost od 16. ali 17. febr. do 19. marca; to je posebno primerno če se mesec slovesno obhaja, ker večkrat pride skoncem meseca marca že žalostni veliki tjedni in bi očitno obhajanje te pobožnosti močno oviral. (Krebs, St. Josephsbüchlein).

Mej neuvadne prilike smemo prištevati še vse one dneve in trenotke, ko človeka zadene tako britko in hudo gorjé, da mu nihče na zemlji ne more ali pa noče pomagati; takrat zvesti častivec sv. Jožefa popusti vse in zaupljivo pribeži k sv. Jožefu, razloži mu svojo nesrečo, priserčno ga poprosi rešenja in pomoči, opravi devetdnevnicu itd.

4. Še bolj hasnovito bo slednjič tvoje češčenje sv. Jožefa, ako se zapišeš v katero njegovih bratovščin, ker se tako lahko udeležiš še obilnih odpustkov ter smeš še bolj gotovo pričakovati uveličanja, ako moliš v družbi mnogoštevilnih ljubljencev sv. Jožefa. Mej drugimi ti nasvetujem ono, ki se imenuje „družba vednega češčenja sv. Jožefa,“ katero so zadnji čas vneti častivec sv. Jožefa g. Volčič, župnik pri sv. Marjeti na Dolenjskem, tudi za Kranjsko ustanovili. Imenuje pa se ta bratovščina zato družba vednega češčenja, ker je le tako mogoča, da se združi 365 udov, kolikor je namreč dni v letu, in da vsak ud prevzame en dan v letu počesčenja sv. Jožefa; ako pa hoče prevzeti vsak ud vsak mesec po en dan, tedaj je treba le 31 udov. S privoljenjem više duhovne oblasti se lahko ta družba ustanovi v vsaki duhovni občini in čem več družnikov tem bolje, ker je vsak dan po več častivcev. Dolžnosti in duhovne dobrote te prelepe družbe dobi vsak ud ob kratkem zapisane na listek, ki ga prejme ob svojem pristopu.

Naštel sem mnogoverstnih pobožnosti, zato, da si lahko izbiráš, kar ti je najprimerniše. Vsega ne bi mogel izpolnjevati in ti tudi ne svetujem; odberi si toliko, kolikor ti je po tvojem stanu lahko mogoče in pri tem ostani stanoviten ter skušaj še napredovati!

Življenje svetega Ludovika IX.

francoskega kralja, patrona tretjega reda svetega Frančiška.

XVII. Po smerti.

Splošna in velika je bila žalost po ljubljennem kralju v križanskem ležišču. Vojaki so se gnjeli okoli mertvaškega odra, kjer je ležalo truplo ranikega, da bi videli še enkrat njegov mili obraz. Po moči pa so prikrivali sovražniku njegovo smert, ker so se bali, da bi jih ne napadel pri tej priložnosti sè vso močjo, kar bi bilo znalo prenevarno biti za oslABLJENO krlžansko vojsko. V veliko tolažbo jim je bil v tej sili prihod Karola Anžuskega. Ravno ob tisti uri, ko mu je brat vmerl, prijadrane so njegove ladje v kartaško loko. Ludovikovo truplo je bilo še nekoliko gorko, ko je stopil

Karol v njegov šotor. Britko se razjoka, ko vidi brata mertvega, pade na kolena, moli, poljublja njegove noge in zdihuje: „O moj gospod! O moj brat!“

Do drugega dne je ostalo Ludovikovo truplo na mertvaškem odru; bil je tako lep videti, kakor bi bil živ in zdrav; mnogim se je zdelo celo, da se na smeh derži. Po navadi tistega časa so po tem razrezali njegovo truplo ud za udom in kuhali posamezne dele v vinu, zmešanim z vodo, toliko časa, da se je meso samo ločilo od kosti. Z dragocenimi dišavami maziljeno meso, drob in serce svojega brata je dobil Karol Anžuski. Prav častitljivo da prepeljati te svete ostanke v Sicilijo, kjer so jih v lepi cerkvi benediktinskega samostana Montereale, blizu Palerma, z naj večjo slovesnostjo pokopali. Kostni pa, čisto vmite, z dišavami obdane in v drago svilo zavite hotel je Filip, Ludovikov naslednik, na Francosko poslati; ali Karol Anžuski mu je odsvetoval in križaniki so bili tudi vsi zoper to. Pridržel jih je torej v taboru, kakor vsi vojaki terdno zaupajoč, da bo Bog zavoljo zasluženja svetega kralja obvaroval celo vojsko pred nesrečami.

Skoraj skozi dva meseca so se bojevali kristijani po Ludovikovi smerti še sè Saraceni. Bitve so bile sicer za križanike zmagovite, ali ker boleznij mej vojaki le niso pojenjale, sta rada privolila novi kralj Filip in Karol Anžuski prošnji sultana Muleja Mostansa, ki je prosil miru prisiljen po nesrečah in boleznih, ki so morale tudi njegove ljudi.

Sklenjeni mir ni bil brez dobička za kristijane. Po pogodbi je moral izpustiti sultan vse vjete kristijane in kristijani vse vjete Saracene. Na dalje je prisegel Mulej, da dovoli kristijanom slobodno živeti v mestih in večih terjih njegovega kraljestva; v teh krajih si tudi lahko pridobijo posestva, za katere bodo le tiste davke plačevali, kateri so v navadi mej prostimi kristijani; tudi si slobodno sezidajo cerkve, v katerih se sme slovesno služba božja opravljati in pridigovati. Mornarjem vseh kerščanskih narodov pa bo za naprej odperta loka tuniška. Odškodnine je obljubil plačati sultan deset in pol milijonov zlatov francoskemu kralju, Karolu pa se je zavezal plačevati skozi 15 let po 20000 zlatov.

S tem mirom so bile končane velike križanske vojske. Le Edvard, kraljevič angleški, se je peljal v Palestino, zvest svoji Ludoviku dani besedi; skoraj dve leti se je v sveti deželi prav hrabro vojskoval zoper sovražnika kerščanske vere in dosti koristil od dotnim kristijanom. Filip pa se je sklenil verniti sè svojimi vojaki

na Francosko, ter tje peljati ostanke svojega očeta. 18. listopada odrinejo on, Karol, sicilijski, in Teobald, navarski kralj, v Sicilijo. Proti Trapanu in Palermu so imele jadrati križanske ladje. Srečno pridejo do prvega mesta vsi trije kralji; ali tukaj je huda merzljica, ki se ga je že pri Kartagi lotila, hrabrega Teobalda vergla na smertno posteljo. Drugi križaniki pa so bili nesrečni že na morju; nastala je namreč huda nevihta in pokončala veliko večih in manjših ladji; vtonilo je štiri do pet tisoč ljudi.

Meseca grudna, po Teobaldovi smerti, je nadaljeval Filip svojo pot skozi Sicilijo. Koderkoli je šel, vrelo je ljudstvo od vseh strani skupaj in slovesno sprejemalo in častilo se svojimi duhovniki ostanke kralja Ludovika IX., katerega je Bog sam že poveličeval s čudeži.

Naj poprej se vstavi kralj Filip v glavnem mestu sicilijskega otoka, v Palermu, od koder pošlje oddelek svoje vojske po morju na Francosko; ostali vitezi in vojaki pa ga spremljajo od tod v Mesino. Tam se prepelje čez morje na Laško in pride v začetku meseca prosinca leta 1271 v Kalabrijo. Od 11. prosinca do 30. ostane v Kosenci zaradi bolezni svoje žene, ki mu je tukaj vmerla. Potovaje nadalje skozi deželo imenovano Terra di Lavoro in Kampanijo pride Filip v Rim, kjer opravi svojo pobožnost na grobeh svetih aposteljnov Petra in Pavla. Ko se v Rimu nekoliko odpočijejo, gredo Francozi v Viterbo, katero mesto zapustijo še pred koncem sušca meseca. Nekoliko se mudé v večih mestih, kaker v Florencu, pridejo skozi Toskansko v Bolonjo, potem v Modeno, Redžo (Reggio), Parma, Kremono in 8. malega travna v Milan. Nadaljno pot po Laškem nam naznanjujete mesti Verčeli in Susu. Od tod se podajo čez planine, pridejo v Lijon in skozi Burgundijo in Šampanjo do glavnega mesta Pariza.

Na priprošnjo svetega Ludovika so se godili mej potjo mnogi čudeži; pisatelji nam poročajo posebej o treh.

Jakoba Alucija (Jacobus de Allucies), meščana mesta Redžo, je skozi štiri leta hudo tergalo po udih, zlasti v bedrih, v kolenih in piščalih. Več mesecev je moral vsled te bolezni ležati, ker se ni mogel brez ptuje pomoči še geniti ne; strašnih bolečin je vpil in škripal se zobmi. Okreva sicer nekoliko, toliko da je mogel iz postelje, ali brez bérel nikaker ni mogel hoditi. Posvetuje se z najbolj učenimi zdravniki, poskuša razna zdravila, pa vse zastonj.

V tem prinesejo ostanke svetega Ludovika v mesto Redžo, kjer jih denejo v véliko cerkev. Žena bolnikova, Jakoba po imenu,

mu prigovarja, da naj bi šel sè zaupanjem na priprošnjo svetega kralja v cerkev in bi se doteknil skrinjice, v kateri so njegovi sveti ostanki shranjeni. Kaker mu je žena svetovala, stori bolni Jakob., Opiraje se na svoje bérle se priplazi počasi do cerkve, dotakne se skrinjice in se vleže čez njo sè zaupanjem da bo njegova prošnja vslišana. Domov gredé se čuti tako terdnega, da odloži bérle še tisti dan in je bil odslej popolnoma zdrav. Jakob sam, kaker tudi vsi njegovi znanci in sosedje so bili prepričani, da je Bog storil nad njim ta čudež, da je tako povelečal svojega zvestega služabnika Ludovika.

Drugi čudež se je zgodil pri Parmi. Osemnajstletni Bernardini, hčeri Otona Ferarija je okoli tri leta gnjila desna roka skoraj od zapestja do komolca. Rana je bila podolgasto okrogla, globoka da so se videle kite, in široka kaker roka sama. Zdravniki in zdravila je niso ozdravila, — odkar se je pa doteknila z velikim zaupanjem skrinjice, kjer so bili ostanki svetega Ludovika, jela se ji je rana celiti, ne da bi več rabila kakešno zdravilo, in v enem mesecu je bila Bernardina popolnoma zopet zdrava.

Tretji čudež se je zgodil blizu Pariza. Tam je pri cesti pod nekim brestom čakala neka žena iz daljnjih krajev, ko so imeli mimo prinesiti kosti svetega kralja. Žena je bila pripeljala tje svojega sinka, ki je imel pod licem poleg ušesa nekak tvor ali ulje kaker gosje jajce debelo. Že dve leti ga je nosila mati k svetemu Eligiju, da bi mu izprosila zdravja, tudi zdravnike je popraševala ali nič ni pomagalo ; Bog mu je bil odmenil drugega zdravnika. Ko so torej prišli po cesti z nosilnico, kjer so bile kosti svetega Ludovika, prosil jih žena, naj bi se malo vstavili in pustili njenemu otroku, da bi poljubil nosilnico. Vstavijo se in neki mož stopi s konja, rahlo prime in vzdigne dečka in dotakne njegovo ulje k skrinjici, kjer so bile kraljeve svete kosti. Naenkrat ulje počí in izteklo je toliko gnoja vun, da so se vsi čudili. Ko so to videli in slišali okoli stoječi, vergli so se na kolena ter so jokaje hvalili Boga za tolik čudež, ki ga je storil po zasluženju svetega kralja.

Ravno ta dan, ko se je to zgodilo, to je 21. velikega travna l. 1271 so prinesli svete kosti v Pariz. Položili so jih v cerkev, Matere božje in celo noč so čuli in molili duhovniki pri njih. Drugi dan, 22. vel. travna je nesel kralj Filip sam ostanke svojega očeta v cerkev svetega Dionizija. V lepi procesiji so ga spremljali pariški in sanski škof, duhovni in menihi in velika innožica drugih ljudi prepevaje celo pot svete psalme. Po molitvah za mertve in

svetih mašah so položili svete kosti z največo slovesnostjo v kraljevo rako zraven očeta Ludovika VIII. in starega očeta Filipa Avgusta.

XVIII. O Ludovikovi podobi in dušni lepoti; Ludovik povzdignjen mej svetnike božje.

Kralj Ludovik IX. je bil lepo raščen in visoke postave. Ako ravno se je pa v vojski junaško obnašal, vender ni bil posebno močan, kaker bi se bilo lahko sklepalo po njegovi postavi. Ne bo se nam pa to čudno zdelo, če pomislimo, da svojemu telesu še potrebnega spanja dostikrat ni povočil, da se je vedno postil in svoje meso krotil sè spokornimi deli. Lase je imel svitlo belkaste, obraza je bil lepega; dobrotljivost pa, ki se mu je brala na obrazu, je povzdigovala njegovo natorno lepoto in navdajala njegov obraz s tako prijetnostjo, da si je pridobil ljubezen slehernega, ki ga je pogledal.

Bolj kaker njegova telesna lepota in moč je pa hvale vredna dušna lepota Ludovikova. Enoglasno ga hvalijo vsi pisatelji zaradi čednosti, katere smo tudi mi koliker toliko lahko spoznali iz tega popisa njegovega življenja. Od Boga povzdignjen na kraljevi sedež bil je Ludovik bolj ponižen kaker zadnji berač njegovega kraljestva. Obdan od bogastva je imel priložnost vživati vsakeršno veselje tega sveta, ali namesti mehkužnega življenja si je izvolil življenje polno zatajevanja samega sebe, svoje bogastvo pa je rabil po volji božji v polajšanje terpljenja svojih sobratov v Kristusu, v čast božjo in v prid svete cerkve; nabiral si je ž njim zaklade v nebesih. Žalostni je našel pri njem tolažbo, zatirani pomoč, vsem podložnim pa je bil dober oče in pravičen sodnik. „Ves čas, kar je Ludovik kraljeval, ni živel v celem francoskem kraljestvu nihče tako sveto in tako pravično, kaker kralj“, piše po pravici Žeonvilj. „On“, piše papež Bonifaciji VIII., „on je bil v resnici kralj, ker je samega sebe in svoje podložne prav, pravično in sveto vladal.... Kraljeval je čez samega sebe, ker je meso podvergel duhu in je pri njem pamet gospodovala čez natorne čute in poželjivosti; premagal je tedaj meso, tega hudega človeškega sovražnika. Premagal je tudi drugega sovražnika, to je svet, ker, živeč na svetu, je zaničeval vse posvetno; vse svoje imetje je Bogu podvergel, in deleč miloščino je obračal svoje premoženje po njegovi volji. Zmagal je tudi tretjega sovražnika človeškega rodu, hudiča, ker je došel do naj višje in naj bolj popolne stopinje ponižnosti.“

Veliko je rečeno s temi besedami; še bolj nas pa prepričujejo o Ludovikovi svetosti čudeži, s katerimi je Bog sam poveljeval svojega služabnika po njegovi smerti. Že leta 1273 so se zaradi tega začele natančne preiskave o Ludovikovem življenju, o njegovih dobrih delih in o njegovih čednostih. Te preiskave so pokazale, da se je zgodilo 63 očitnih čudežev na priprošnjo kralja Ludovika; zato je zapovedal papež Bonifacij VIII. leta 1297, da naj časte kristijani Ludovika, katerega Bog sam s čudeži poveljuje, ko svetnika in naj se obhaja njegov praznik na dan njegove smerti, 25. velikega serpana.

Z veseljem je sprejelo francosko ljudstvo povelje papeža Bonifacija. Leta 1298 je obhajal kralj Filip IV. Lepi (1285-1314) sè svojimi brati in sorodniki v cerkvi svetega Dionizija pervikrat praznik svojega svetega starega očeta sè slovesnim obhodom, katerega se je vdeležilo več škofov, duhovnov in mnogo drugih ljudi. Leta 1306 pa je dobil imenovani kralj od papeža Klemena V. dovoljenje, prenesti glavo in eno kost svetega Ludovika v Pariz. In to se je zgodilo 17. velikega travna z veliko slovesnostjo. Kost so shranili v veliki mestni cerkvi Matere božje, glavo pa je položil kralj z naj večim spoštovanjem in pobožnostjo v zlato, z dragoceni kamenji olepšano posodo in jo shranil pri drugih svetih ostankih v sveti kapelici, katero je bil sezidal Ludovik IX.

Veči del drugih kosti svetega Ludovika je ostalo v cerkvi svetega Dionizija, kjer so jih položili v sreberno sè zlatom okovano in z biseri olepšano skrinjo; mnogo svetinj pa je bilo na posebne prošnje razdeljenih in kmalu so se jele zidati lepe cerkve in kapele in so se posvečevali altarji na čast Ludoviku IX., francoskemu kralju, kateri je tako jasno pokazal, da tudi čast in bogastvo ne zaderžuje nobenega od svetega, bogaboječega življenja, da si sleherni sè svojimi zakladi lahko nabira večnih zakladov v nebesih, če jih po volji božji rabi, in ne naveže na nje svojega serca.

Tretjemu redu svetega Frančiška je svetega Ludovika dal za patrona papež Pavel III. s pismom, ki se začinja z besedami: „Cum a nobis petitur“, 28. svečana leta 1547. (Wadding, Ann. Min. t. III. pag. 352. — Bordoni, Archiv. Bullar. Tert. Ord. Bulla CCXXIV.)

Konec.

Jaselce svetega Frančiška.

Mej vsemi najsrečniša in najsvetejša je bila tista zimska noč, ko je bil pred 1880 leti rojen zveličar sveta. To noč je napočil dan v zgodovini človeškega rodu. Betlehemske polje se je zasvetilo v sredi noči, kakor bi bilo jasno sonce zasijalo; na nebu so angelji zapeli božjo slavo in eden je oznanil prestrašenim pastircem veselo novico, da je rojen odrešenik, kateri je Kristus Gospod; v bornem hlevcu v jaselce položenega pa sta dva najsvetejša človeka, Mati božja in pravični sveti Jožef, prva pervikrat na zemlji molila Boga v človeški natori. V resnici se je bilo nekaj nebes preselilo na zemljo. Dopolnilo se je bilo, kar so verni Izraeljci toliko sto let s hrepenenjem pričakovali; zgodilo se je bilo, česar se pobožni kristijani že toliko sto let tako priserčno veselijo.

V resnici, to presrečno dogodbo, rojstvo našega Gospoda Jezusa Kristusa, obhaja sveta katoliška cerkev od nekedaj s tako priserčno radostjo, da ji na svetu ne vemo primere. V pozni tihi noči kliče praznično zvonjenje verne v lepo razsvetljeno hišo božjo in ti vro tja od vseh krajev tiho, mirno; mraz, led in sneg jih ne more vderžati. Okoli enajste ure zadoni izpred altarja veselo petje: „Kristus nam je rojen; pridite, molimo ga!“ In potem doni nadalje tako slovesno, tako sladko! Ne moremo si misliti, da bi kedo umel besede tega petja in bi se mu ne vgrelo, ne razširilo, ne povzdignilo serce svetega navdušenja; ne moremo si misliti, da bi jih kedo iz serca pel in mu ne bi priigrala v oko solza rajskega veselja. „Dete namreč nam je rojeno in sin nam je dan. Nocoj nam je z neba pravi mir stopil dolu, nocoj so po celem svetu medotočna postala nebesa.“

V resnici, božično sveto opravilo nam še le prav jasno kaže, kaj pomenijo besede, s katerimi poroča letopisec veselje slovenskega naroda, ko je po svetem Cirilu in Metodu zaslišal čuda božja v svojem jeziku. Kako so morala poskakovati serca radosti, ko je prvi nadškof slovenski z gorečo pobožnostjo zapel v sveti božični noči ne v mertvem, nerazumljivem, temuč v živem, priserčnem, domačem jeziku veselo angeljsko pesem: „Slava na višavah Bogu!“ O, kako so se veselili Sloveni „mladega kralja“ v betlehemske hlevcu! Kako hvaležni so morali biti svojima svetima učenikoma, ki sta jih učila z gospodom nebes in zemlje govoriti sè znanimi, domačimi besedami, katera sta tudi sama ž njimi Boga hvalila v

njihovem jeziku. Še dandanašnji se lahko prepričamo, s kolikim navdušenjem se vdeležuje Sloven katoliške službe božje v škofijah, kjer si je ohranil skozi nevihte deset stoletji staro dragoceno pravico.

Ali kam zahajamo? Le o svetem božičnem veselju smo hoteli govoriti ne o slovenski službi božji, katero so sveti oče papež v svoji poslednji okrožnici tako modro in blagovoljno pohvalili in poterdili. Božično veselje toraj! o, kedo bi ga ne bil čutil še? kedo bi ga ne bil čutil v cerkvi pri svetem opravilu! kedo bi ga ne bil čutil doma pri svojih ljubih! Saj so sveti božični prazniki zlasti tudi domači, družinski prazniki, bolj kakor katerikoli drugi. Po službi božji ostane družina, ker je izunaj zima in mraz, zbrana doma na gorkem. Otroku, ki bi hotel na božični dan kam „v vas“ iti, bi rekli na Kranjskem „podlezek“; stariši jih derže torej doma, doma skušajo napraviti kako primerno veselje njim in celi družini. Vsako družinče dobi za božične praznike svoj lastni hlebček iz bele moke s testeno ptičko na verhu. Imenujejo se ti hlebčki župnjaki ali župnjački, po drugih krajih menda tudi drugači. Za vso družino vkup pa se speče v obodu velik župnjak, z mnogimi kitami in ptičkami po verhu olupšan. Ves le-ta kruh se postavi na sveti večer in veliki župnjak tudi še ta večera pred novim letom in pred svetimi tremi kralji na lepo belo pogernjeno mizo in okoli poklekne družina k molitvi, potem ko se je prej hiša in vse poslopje z blagoslovljeno vodo pokropilo in z blagoslovljenimi zelišči pokadilo. Na božični dan opoldne pa se v slednji hiši je kokoš — navadno edinikat v letu — in koščice, ki jih imenujejo konjička in ostrogo, dajo potem otrokom nedolžno igračo.

Tako je pri nas na kmetih domače božično praznovanje. Drugod in po mestih tudi v naših krajih pa imajo še dve drugi reči, katerih se zlasti otroci in stariši ž njimi vesele o svetih božičnih praznikih. To je tako imenovano božično drevesce in pa ljube jaselce.

Božično drevesce je smrečica razsvetljena sè svečicami in polno pozlačenih jabelk in drugih darov, ki se zde otrokom najslajši in najboljši. Podoba je novorojenega deteta Ježuščka, ki je luč sveta in polnost milosti nebeških; ob enem pa opominja, da imamo tudi mi s pomočjo milosti božje drevo biti polno najslajšega in najdražjega sadja za nebesa, to je dobrih del.

Še bolj mile in ljube ko božično drevesce so pa jaselce, ki nam tako živo pred oči stavijo rojstvo našega zveličarja in nas opominjajo zlasti velikega vboštva, v katerem je hotel rojen biti kralj

nebes in zemlje. Jezus bi bil lahko imel najlepši kraljevi grad, kè bi bil le hotel, in na mehki posteljici v zlati zibki bi bil lahko ležal. Ali zveličar ni prišel zato na svet, da bi zložno in prijetno živel, temuč da bi v siroččini in terpljenju zadostoval za grehe človeškega rodu in tako odrešil svet.

In to siroččino in pomanjkanje, ki si ga je izvolil precej pri rojstvu, to nam tako lepo razkazujejo ravno jaselce, tako da nam precej na misel pride: tisti, ki je prvi jaselce narejal — jaselce iznašel —, tisti je moral pač velik prijatelj biti vboštvu. Pa je bil res! zakaj prvi jih je delal ali oskerbel naš sveti oče Frančišek, ki je Jezusa in zavoljo njega sveto vboštvo tolikanj ljubil, da si ga je, čeravno je bil bogatega kupca sin, prostovoljno izvolil.

Kako se je sveti Frančišek v svoji detečji priproščini in nezimerni ljubezni do Jezusa veselil božičnih praznikov, to je težko prav dopovedati. In ž njim je želel, da bi se jih veselilo vse stvarjenje božje. Da mu je bilo mogoče, zapovedal bi bil vsem gospodskam po mestih in po vaseh, naj dajo žita nasuti po cestah in po polju, da bodo ob tem prazniku tudi ptički imeli zadosti zobati in se bodo mogli veseliti in Boga hvaliti. S prav posebno slovesnostjo pa je hotel obhajati sveti Frančišek tri leta pred svojo smertjo veseli god Gospodovega rojstva. V gozdu blizu mesta Grečo je dal narediti jaselce in slame deti notri in na sveti večer so tudi vola in oslička pripeljali tja, da bi vse prav živo spominjalo betlehemskega hlevca, kjer je bil to noč Jezus Kristus rojen. In velika množica menihov iz bližnjih samostanov in ljudstvo iz okolice je vrelo tjakaj, da se je vse terlo. Silna množina bakelj je razsvetljevala gozd in na daleč okrog se je razlegalo veselo božično petje. Frančišek pa je stal v pobožnosti potopljen sè solzami svete radosti v očeh pred jaselcami, na katerih je bil narejen altar, kjer se je imela o polnoči obhajati sveta božična maša. Za vse to je bil sv. Frančišek iz Rima od svetega očeta papeža Honorija III. dobil posebno dovoljenje. On sam je pri tej polnočnici ko levit sveti evangelij pel in po evangeliju je pridigal. Pridigal je o rojstvu vbozega kralja Jezusa tako ljubeznjivo, tako goreče in sveto, da je vse bilo v solzah. Jezusa je imenoval le detetce betlehemsko in keder je izgovoril njegovo presladko ime, mu je bilo, kaker bi bil jedel med, da se je obliznil okoli ust. Mož, ki je bil po Frančiškovem naročilu oskerbel priprave za to slovesnost, vitez Janez Velita, je pravil poznej, da je videl dete nebeške lepote, ki je spalo tam v jaslih, in sv. Frančišek ga je objemal in poljubljal, kaker bi ga ho-

tel zbuditi. In po pravici verjamemo to prikazen, ker je bil vitez, ki jo je videl, svet mož, kaker sveti Bonaventura sam priča, in potem, ker je bila tudi pozneje poterjena po mnogih čudežih; slamica namreč, na kateri se je bilo prikazalo sveto božje dete, je imela moč, da so še ž njo ozdravljale živali od raznih bolezni. In kar je še posebno čudno, ljudje, ki so hodili obiskat tisti kraj, če so še tako mlačni bili, so se tam ogreli in ljubezen do Boga se je vnela v njih sercih. Po smrti svetega Frančiška pa se je na tistem mestu naredila kapelica, katere altar se je postavil prav na tiste jasli, da bi tako mašnik tam vžival telo sinu božjega, kjer se je bil prikazal v podobi novorojenega detetca. Še zdaj je to svetišče v greškem gozdu jako obiskovan božji pot.

Tako je torej sveti Frančišek začetnik božičnih jaselc in njegov red je to prijetno napravo potem razširil po celem katoliškem svetu. Zato se tudi še dan današnji o božičnih praznikih po vseh frančiškanskih cerkvah vidijo jaselce, katere zlasti nedolžna mladost tako rada gleda.

Enih takih jaselc moramo tu še posebej omeniti, ker so zlasti lepe in imenitne, tiste namreč, ki so v frančiškanski cerkvi Aračeli v Rimu, tam, kjer je sedež generalnega ministra celega reda, naslednika svetega Frančiška. V sredi jaselc v svitlobi tisoč sveč se vidi čudežna podoba novorojenega Sinu božjega, stara, daleč po svetu znana iz oljikovega lesa izrezljana, ali bogato opravljena podoba, ki jo imenujejo Rimci „*il santo Bambino*“ to je „sveto dete“. Na božični dan mej veliko mašo in sicer mej evangelijem, ki se grede poje, v slovesni procesiji prineso to podobo tjakaj iz neke zakristijske kapelice, kjer je navadno spravljena, in ob svetih treh kraljih jo neso z veliko slovesnostjo zopet nazaj. Od božiča do treh kraljev pa je vsaki dan zlasti zjutraj in zvečer obilo pobožnih v ti cerkvi pred jaselcami; seveda mej njimi pač tudi nekoliko le radovednih. Ne le namreč, da hodijo gledat prelepe jaselce in notri slovečo podobo Ježuščka, tudi še nekaj drugega prav posebnega se godi tiste dni v ti cerkvi. Ravno jaselcam nasproti je postavljen namreč nizek oderček, kjer imajo dečki po sedem do deset let stari kaker majhine pridige na čast božjega detetca. Lahko si je misliti, koliko veselje to dela otrokom, pa tudi odrasčenim ljudem.

Jaselce — to je torej nekako prav serafinsko, frančiškansko božično veselje, ki se zato zlasti udom tretjega reda in njihovim družinam po pravici priporoča. Naj nihče ne zaničuje tega nedolžnega in v resnici svetega veselja. Vsaj o svetih božičnih prazni-

kih smemo pač vsi z otroci otroci postati in v spominu na lepe dni svojih mladih let se veseliti ljubega Ježuščka v betlehemskih jaselah.

Zahvala sv. očetu za poslednje okrožno pismo.

Omenili smo zadnjič, kako jako je razveselilo vse katoliške slovenske narode poslednje okrožno pismo papeževu. Radi bi je bili že tudi natisniti dali v ta zvezek; ali ker je obširno in je bilo treba dokončati spise prvega letnika, ni bilo mogoče celo tu podati našim bravcem; da bi bili v prvi letnik le začetek postavili in nadaljevanje v drugi, pa se nam ni zdelo primerno.

Naj torej tukaj le omenimo, da za to pismo svojo veliko hvaležnost naznanjajo svetemu očetu naravnost ali posredno škofje in drugi imenitni možje take južnih kaker severnih Slovencev.

Še posebno znamenito pa se nam zdi, kako so sprejeli sveti oče zahvalo kapiteljna južnoslovenskega vstava sv. Jeronima v Rimu. Ta kapitelj ali korarski zbor, katerega prednik je kanonik doktor Ivan Črnčič, je 11. vinotoka svetemu očetu se poklonil, ter zahvalil najprej zato, da so god sv. Cirila in Metoda po vesoljni cerkvi vpeljali in rabo slovenskega jezika pri službi božji brez ozira na notranje ali unanje zapreke poterdili, in potlej, da so počastili tudi sv. Jeronima zavetnika južnoslovenskega vstava v Rimu, ker so na praznik tega svetnika blagovili podpisati svojo slavno okrožnico. — Sveti oče so bili vidoma ginjeni; podelili so nato svoj blagoslov tam pričujočemu kapiteljnu in vsem slovenskim narodom priporočevaje duhovčini, naj njihovo pismo kar najbolj more razširjuje mej ljudstvo.

V Zagrebu se je obhajala nedavno v zahvalo za papeževu okrožnico tudi slovesna sveta maša in namerjalo se je veliko skupno romanje v Rim poklonit se svetemu očetu. Ali se bo izveršil ta namen po veliki nesreči, ki je mej tem zadela zagrebško mesto in celo hervaško deželo, ne vemo.

Priporočilo.

Pervi letnik „Cvetja z vertov sv. Frančiška“ je s tem zvezkom srečno doveršen. Ne moremo si kaj, da ne bi prosili vseh naših ljubih bravec, naj z nami priserčno zahvalijo Boga in terdno sklenejo po naukih in lepih zgledih, katere so brali v teh zvezkih, zanaprej stanovitno vpravnavati svoje življenje. Priporočamo tudi naj se spominjajo v svojih pobožnih molitvah vseh pisavcev, podpornikov in razširjevavcev „Cvetja,“ da bi mogli dobro in srečno nadaljevati delo. Naročba za drugi letnik, prosimo, naj se ponovi, kaker hitro mogoče, ker bomo prihodnji zvezek pošiljali le po naročilu. Ako hoče kedo naročnini kaj priložiti za cerkvene potrebe (tabernakeljne itd.) bolgarskih katoličanov, kaker so nekateri naši prijatelji že storili, bomo radi poslali na svoje mesto. Za prvo leto tedaj z Bogom, dragi braveci!

Dnevi popolnega odpustka in vesoljne odveze in godovi svetnikov in svetnic redov svetega Frančiška meseca grudna.

1. Sv. Jozafat, škof in marternik. **P. O.**
2. Spomin vmerlih bratov in sester redov sv. Frančiška. *P. O. *)*
5. Zv. Elizabeta Dobra, devica 3 reda. *P. O.*
8. Praznik neomadežanega spočetja b. d. Marije, patrone vseh trijih redov sv. Frančiška. **P. O.** — *V. O.*
9. Zv. Joana Senjska, devica 3. reda. *P. O. *)*
12. Najdenje trupla našega sv. očeta Frančiška. *P. O.*
13. Zv. Bartol, spoznavavec 3. reda.
„ Zv. Miro, spoznavavec 3. reda.
„ Zv. Janez imenovan „od miru“, spoznavavec 3. reda.
14. (Zv. Delfina, devica 3. reda. *P. O. k.*)
17. Zv. Marjeta Kolumna, devica 2. reda.
19. Zv. Konrad Ofidski, spoznavavec 1. reda.
23. Zv. Nikolaj Faktor, spoznavavec 1. reda.
25. Rojstvo našega Gospoda Jezusa Kristusa. **P. O.** — *V. O.*
„ Zv. Jakopon iz Todija, spoznavavec 1. reda.

*) V zapisnikih stoji ta spomin 5. vinotoka in smo ga bili zato tudi mi že tam navedli; ali pri nas je za stanovitno prenesen na 2. grudna in se torej tudi odpustek le ta dan dobiva. Tudi god zveličane Joane Senjske smo postavili po navadnih zapisnikih že 6. malega travna, kjer naj se izbriše, ker se obhaja pri nas 9. grudna in tudi odpustek le za ta dan velja. Po teh dveh popravah in oni na strani 128. upamo, da je naš zapisnik zadosti natančen, da se bodo mogli udje tretjega reda brez skerbi tudi nadalje po njem ravnati.

Povabilo k naročbi na mesečne zvezke „Cvetje z vertov sv. Frančiška.“

Brezštevilne vojske hudih nasprotnikov, močnejših kakor kedaj poprej, divjajo dan današnji zoper sveto katoliško cerkev, želeč jo streti in vničiti, da bi sledu po njej ne ostalo. Ni je menda dežele na svetu, kjer bi kralj peklenškega brezna ne bil razpostavil svojih trum, sezidal svojih terdnjav in izkopal svojih podkopov, da sè silo in zvijačo, skrito in očito napada in spodvira kraljestvo božje na zemlji, sveto cerkev. Mi, terdno prepričani, da je na skalo zidana in je ne bodo peklenške moči nigdar premagale, se za njo nič ne bojimo — bojimo in tresemo pa se zase in za te, ki imajo priti za nami, bojimo se, da bi se nad nami ali njimi ne izpolnile besede Kristusove: „Zato vam povem, da bo vzeto od vas božje kraljestvo in bo дано ljudstvu, katero bo rodilo njegov sad.“ Mat. 21, 43. Ali naš strah ne sme biti obupna bojazljivost, da bi roke na križ deli in mirno gledali, kako se sovražnik proti nam pomika in mej nami vtaborjuje — braniti se moramo, vojskovati se moramo, napeti moramo vse moči in ne zanemarjati nobenega orožja, nobenega bojnega načina, ki nam ga ponuja in priporoča sveta katoliška cerkev.

V sprednjih verstah, v odpertem polju že od začetka stoji v tem boju častita svetovna duhovščina sè svojimi vojvodi, terdnjave branijo razni redovi po svojih samostanih, vzdiguje pa se že tudi černa vojska, ves verni katoliški narod, pred njim deželna bramba — tretji red sv. Frančiška.

Da! imenitno nalogo ima v tem boju tretji red, in kakor v novejšem času krepko vstaja na noge, upamo, da jo bo slavno zveršil. Saj nosi pred njim zastavo — sveti križ — veljaven in od našega večnega kralja naj lepše osvetinjen zastavnik, sveti serafinski Frančišek, naj višja vojvodinja pa mu je slavna Devica Nazaretanska, brez madeža spočeta božja mati Marija.

Krepko, pravimo, vstaja na noge tretji red in naglo se množi in širi po vseh krajih katoliškega sveta. Že vzderžuje tudi svoje časopise skoraj v vseh glavnih jezikih evropskih*). In s ko-

*) Kolikor je nam znano izhajajo na Laškem trije časopisi tretjega reda; „Eco di San Francesco“ v Napolju in „Annali Francescani“ v Milanu izdajajo p. kapucini, v Pjemontu pa izdaja neki svetovni duhovnik prav izversten list za tretji red. Na Francoskem izdajajo p. observanti „Révue Franciscaine“, p. rekolekti pa „L'année Franciscaine“. Na Španjskem izhaja „Revista Franciscana“, na Angleškem „The Annals Franciscan“, v Belgiji „Messager Fr. Belg.“, na Tirolskem za Nemce, St.-Francisci-Glöcklein.“

Tikim veseljem je bil pozdravljen zlasti lani vstanovljeni nemški „Sv. Frančiška Lyonček“! Sledil najst tisoč naročnikov je dobil že prvo leto, in tudi v naše kraje se je razširil.

Ali zdajci so se od raznih strani oglasile želje po enakem listu za naš pobožni slovenski narod — in zlasti po prijateljskem prigovarjanju naših duhovnih bratov štajersko-tirolske redovne okrajine odločili smo se, ne brez strahu in obotavljanja, tem željam po naši moči vstreči ter tudi pri nas vstanoviti skromen mesečni list ko glasilo tretjega reda za slovenske dežele.

Imenovati ga hočemo „**Cvetje z vertov sv. Frančiška**“. Spominja naj nas to ime nebeškega cvetja, ki so ga v vencih zmage po hudih vojskah prejeli častitljivi svetniki in svetnice redov sv. Frančiška, spominja naj dišečih rož njihovih čednosti, ki so rastle in se razevetale v vednem boju zoper zaverženega angelja, zoper zapeljivi svet, zoper lastno po izvirnem grehu popačeno nagujenje.

In ravno to ima biti glavni namen našega lista: kerščanskih čednosti učiti, zanje navduševati s prelepimi, svitlimi zgledi našega sv. očeta Frančiška in drugih svetnikov in svetnic, ki so v njegovih treh redovih Bogu služili. Seznaniti hočemo naše bravce natančneje z njihovim življenjem in — kolikor jih more tudi manj učenim razumljivih biti — z njihovimi spisi v priprostih prestavah. V prvem letniku bomo priobčevali v ta namen povesti iz življenja sv. Frančiška in njegovih svetih tovarišev, to je, prvi del slovečega „Cvetja sv. Frančiška“ (fioretti di San Francesco), katero imenuje neki francoski pisatelj — Ozanam — junško pesem (epopejo) frančiškanskega reda — dalje pisma sv. Frančiška in precej obširno življenje sv. Ludovika IX. patrona tretjega reda. Zlasti se bodemo namreč ozirali na tretji red, katerega je namenil naš sv. oče za vse verne katoliške kristijane, ki ne morejo zapustiti sveta in v samostanskih redovih čisto Bogu se posvetiti, pa žele v svojem stanu prav po kerščansko živeti in večno zveličanje si zaslužiti. *Kakor je znano, so bili blagega spomina papež Pij IX. tudi ud tega reda in ravno tako so tretjerednik tudi sadanji sveti oče Leon XIII., ki ta red visoko čislajo in vsem vernim, zlasti duhovnikom, živo priporočajo.* Gotovo je torej vredno in koristno za vsakega katoličana tretji red natanko poznati. Mi bomo v ta namen govorili obširneje o njegovi zgodovini, namenu, koristi itd. in bomo podali tudi vodilo tega reda v novi prestavi s potrebno razlago. Razen tega bo prinašalo „Cvetje“ različne druge večje in manjše spise — zlasti o češčenju brez madeža spočete Matere božje Marije. *V spomin prve petindvajsetletnice po razglasenju verske*

resnice njenega neomadežanega spočetja hočemo namreč ta list začeti in njej ko naši posebni zavetnici ga posvetiti. — Iz spretnega p-resa svetovnega duhovnika bo stal v „Cvetju“ prelep spis o če-šč enju sv. Jožefa. Tudi resne premišljevanja za duhovne vaje imamo pripravljene. Sploh, kar more biti udom tretjega re-da primerna dušna hrana, moglo bo dobiti prostora v našem listu.

Nikakor pa naj nihče ne misli, da mora biti v tretjem redv, kedor hoče ta list brati ali naročiti se nanj. Z naročenjem se tudi nihče nikaker naprej ne zaveže, da bo kedaj v tretji red stopil. Sploh smo list namenili vsemu vernemu slovenske-mu ljudstvu, mladim in starim, bogatim in vbogim, učenim in priprostim, in upamo, da bo vsaki v njem dobil mnogo mikavnega in koristnega. Zato prosimo pomoči, razen naših redovnih bratov, zlasti častite duhov-nike in tudi druge slovenske pisatelje, ki so udje ali prijatelji tretjega reda.

Izdajati se bo začelo „Cvetje“ ob novem letu 1880 in bo izhajalo sè začetkom vsakega me-seca v šopkih ali zvezkih po 32 (sè zavitkom 36) strani v osmerki; veljalo pa bo za celo leto le 70 kr. enako za vse kraje naše domovine. Ceno smo zato tako nizko postavili, ker od ene strani želimo, da bi si list mogli naročiti v obilnem številu tudi naj vbožniši, od druge strani pa upamo, da bodo premožniši prostovoljno po svoji moči radi kaj privergli; sicer bi bila namreč velika izguba gotova. Prosimo torej vse naše prijatelje, zlasti vso častito slovensko duhovščino, da bi ta list ljudstvu priporočila in blagovoljno tudi naročnine nabirati ne odrekla — kar želimo, da bi se zgodilo, kakor hitro je mogoče, da bi se moglo število iztiskov prvega zvezka vsaj nekoliko dolo-čiti. Tistim gospodom, ki nam bodo večje število naročnikov dobili, bomo kolikor bo mogoče po kak iztisek po verhu poslali na raz-polaganje. Naročati pa se more zlasti tudi po zakristijah samosta-nov sv. Frančiška.

Ako bo našlo „Cvetje“ zadosti podpore in obilno število slovstveno izobraženih bravcev, prinašalo bo tudi na zavitku raz-lične literarne, zgodovinske ali jezikoslovne čertice ko znanstvene pojasnila in opazke k spisom, ki bodo stali v listu.

Kedor želi „Cvetje“ neposredno po pošti dobivati, naj na-tanko naznani svoje ime, stanovanje, kraj in poslednjo pošto ter po-poštni nakaznici pošlje naročnino pod napisom:

Opravništvo „Cvetja“

v frančiškanskem samostanu
v Gorici (Görz).

Povabilo k naročbi

na

„Cvetje z vertov sv. Frančiška.“

Kaker blagega spomina papež Pij IX., tako so tudi sveti oče Leon XIII., to je obče znano, vže ko kardinal in potem ko vesoljni poglavar svete cerkve pri raznih prilikah s čudovito gorečnostjo ustno in pismeno priporočili tretji red svetega Frančiška, imenovaje ga najkrepkejši pripomoček zoper vse hude bolezni, ki tarejo dandanašnji človeško družbo, izvoljeno rastlino, ki bo obilo sadja svetih čednosti rodila, kjer koli bo zadosti globoko pognala korenine mej katoliškim ljudstvom.

Priporočevanje milega očeta Pija IX. in njihovega vrednega naslednika Leona XIII. ni bilo zastoj. Tretji red se veselo širi po katoliškem svetu, povsod se razcveta če dalje tem lepše in ne moremo si misliti, da ne bi tudi sadu obilo donašal.

„V resnici“ — tako pišejo leta 1877 ko škof peruški in kardinal sadanji sveti oče papež — „v resnici, ko smo popotovali po naši škofiji pri pastirskem obiskovanju, opazili smo v veliko tolažbo svoje duše, da je ta setev že prebogato žetev prinesla povsod, kjer se je posejala. Pregrehe so namreč izginile, ali vsaj zmanjšale se, šege so se zboljšale, vera se je vterdila, gorečnost pomnožila, opravljanje dobrih del je dobilo novo budilo, verniki so se izobrazili po božji modrosti Jezusa Kristusa, tako da se lažje in varniše vmikajo zanjkam nejevernih ljudi, ki hočejo sè vsemi pripomočki iztergati kristijane iz naročja svete cerkve in podložnosti do rimskega papeža.“ — Koga ne bi prepričale take besede takega moža?!

Gotovo! nerodovitno drevo ne more biti red, ki ga sveta cerkev tolikanj hvali in priporoča, in koliker bolj se bo skerbelo zanj, tolikanj boljši bo njegov sad in tolikanj več ga bo. K temu pa bodo po naši misli zlasti mnogo pripomogli časopisi tretjemu redu namenjeni, katerih število se je v poslednjem času hitro pomnožilo, *)

*) „St. Franziskus-Blatt“ — ki izhaja v „Marienstatt bei Hachenburg in Nassau“ vsaki mesec na eni polji v manjši osmerki in velja za celo leto 1 marko, to je 60 kr. našega denarja — šteje v začetku letošnjega leta naše „Cvetje“ vže za sedemnajsti tak časopis in ni davno tega, kar je poročal zopet o novem, ki je začel v Ameriki izhajati.

tako da ga menda kmalu ne bo izobraženega katoliškega naroda, kateri ne bi imel takega lista.

V spomin petindvajsete obletnice po razglašenju verske resnice neomadežanega spočetja naše ljube matere device Marije lotili smo se tak list izdajati mi za naše pobožno slovensko ljudstvo. Prečastiti redovni general, Njih prevzvišenost milostivi knez in škof goriški in naposled (1. grudna lanskega leta) tudi sami sveti oče papež so nam dali k temu svoj blagoslov. „Cvetje z vertov sv. Frančiška“ je prišlo na svitlo in povsod se je sprejelo z veseljem; pridobilo si je v kratkem času toliko naročnikov, da moremo popolnoma prepričani biti, da tak list pri nas ni bil odveč.

Po prijaznih dopisih, ki smo jih dobivali skozi leto od raznih strani, sklepamo, da so naši bravci z dozdanjimi zvezki zadovoljni. In v resnici, kar smo pisali, se opira do malega na veljavne knjige in modrih, svetih mož dela; praznih plev torej nismo pošiljali po svetu. Da bi bilo vse lepo, umevno in prav po slovensko povedano, smo si pač tudi na moč prizadevali. Ako venderle marisikaj ni, kaker bi si človek mislil in želel, zato še nočemo obupati, ker vemo, da ni prav storil tisti hlapec, ki je dobil en sam talent, pa je šel zakopat v zemljo še tistega, namesti da bi ga bil rabil ter ž njim komu kaj hasnil. V zaupanju na pomoč božjo, na obilo vdeležbo našega bogoljubnega ljudstva in na mogočno podporo častite svetovne kaker redovne duhovščine slovenske hočemo prihodnje leto sè vso dobro voljo nadaljevati delo, ki smo ga začeli. Prosimo torej vse dozdanje naše naročnike, pomočnike in podpornike, naj ostanejo zvesti zastavi serafinskega očeta našega, svetega Frančiška; druge prijatelje gorečega katoliškega življenja in ljubitelje našega slovenskega slovstva pa vabimo lepo, naj se nam pridružijo blagovoljno tudi oni ter nas prav krepko podpirajo. Kaker smo rekli vže lansko leto v prvem povabilu, ni izključno le tretjemu redu namenjen naš list, temuč vsemu predragemu slovenskemu narodu, priprostim kaker tudi učenim, mladim in starim, in upamo, da ga ne bo nihče bral čisto brez koristi.

Vrejeval se bo drugi letnik podobno prvemu. Naj omenimo tu le nekatere spise, ki se pripravljajo: Vodilo tretjega reda z razlago, ki je bilo obljubljeno vže za prvi letnik, pa se je moralo odložiti zaradi pomanjkanja prostora. Premišljevanja o prečastitljivih ranah sv. Frančiška, to je, drugi del znane „Cvetjiča sv. Frančiška“. Življenje svete Elizabete, patrone tretjega reda, obdelano po Montalembertu, Alban

Štolcu in drugih. Manjši spisi iz del sv. očeta Frančiška itd. itd.

Radi bomo tudi po imenu priporočevali pobožnemu spominu brate in sestre tretjega reda, keder jih Gospod s tega sveta pokliče, samo da nam to redovni predstojniki naznaniti blagovolijo.

Izhajalo bo „Cvetje“ leta 1881 okoli začetka vsakega meseca, kaker letos, na 32 straneh v veliki osmerki, in ker se zanašamo na obilo število naročnikov, ostane tudi naročnina, kaker je bila, to je 70 krajcarjev za cel letnik. Da pa ne pridemo v kako zadrego, prosimo še enkrat zlasti častite duhovne gospode, naj blagovolijo ta list tudi na dalje priporočevati ljudstvu in priprostim ljudem na pomoč biti pri naročevanju. Gospodom, ki nam pošljejo za večje število naročnine, bomo, koliker bo mogoče, radi dodali po kakov odtisek, da ga obernejo po svoji volji in previdnosti, in to zlasti, ako dovolijo, da se zvezki za vse skupaj pod njihovim imenom pošiljajo.

Ako bodo okoliščine vgodne, hočemo tudi prostor na platničnih listih tako porabiti, kaker po zrelem premišljevanju spoznamo, da morejo našemu narodu naj več koristiti, ne glede seveda na posamezne, ki zase kaj takega ne potrebujejo in ne umejo. Ako se bo torej tudi na platnicah kaj natisnilo, naj velja za nameček tistim naročnikom, katerih stvari v notranjem lista, ali ker so jim vže znane, ali iz katerega koli vzroka, ne mikajo tolikanj.

Pervi zvezek drugega letnika se bo tiskal vže pred božičem; zato prosimo, naj se oglasijo častiti naročniki berž ko mogoče, da se bo o pravem času moglo določiti število odtiskov, ki jih bo treba napraviti. V naročilu naj bo razločno zapisano osebno ime, kraj stanovanja in poslednja pošta. Naročnina se pošilja (najceneje po poštnih nakaznicah) podpisnemu opravištvu.

Novi naročniki dobijo lahko tudi še vse zvezke 1. letnika po zgoraj naznanjeni ceni.

Posamezni zvezki (inkompletnih egzemplarov) tega letnika pa se morejo brezplačno in poštnine prosto poslati, ako bi kedo želel list na ogled. Častitim gospodom duhovnikom in učiteljem, ki bi jih hoteli primerno razdeliti, kjer ljudstvo še ne ve za „Cvetje“, pošljemo radi tudi po več zvezkov.

Opravištvu „Cvetja“

v frančiškanskem samostanu
v Gorici (Görz).